

Arend-Jan na Santiago de Compostella

Arend-Jan rijt op syn krosfyts rondsyst over 't plain foor de Groate Kerk fan St.-Jabik. Fan klarebare ferfeling fytst-y ok 's deur dat izeren ding, dat kûnswerk. Trappy op-trappy ôf. Op 'n krosfyts kin-y alles.

Hij wacht op syn maat Karel. Se hadden goed ôfsproken om fjif uur bij de kerk en nou waar 't al fjif over fijven. Of sou Karel him foor 't lappy houwe wille, 't is op 't lest 1 april. Dan hoort-y 'n bekind sinjaal.

De fytsbel fan Karel. Gyneen het soa 'n lude fytsbel as Karel. 't Is gyn gewoane bel, 't lykt meer op 't loeien fan 'n koe. 'Wat bist' laat,' prottelt Arend-Jan. 'Ja,' sait Karel, 'ik sat eventsys op internet en doe bin ik de tiid fergeten. 't Waar soa interessant.' 'O, ja, wat dan wel?' wil Arend-Jan wete. 'Ik hê even naar 't Jabikspâd keken.' 'Staat dat ok op google earth?' 'Jawis en 't begint der.' Karel wiist op 't groate izeren kûnswerk bij de kerk. Arend-Jan begrypt d'r niks fan. Hoesoa, 't pâd begint dêr? 'Der begint helendal gyn pâd,' merkt-y op. 'Ja hoor, echt wel!' 'Dou bist dronken,' sait Arend-Jan. 'De dyk loopt der ommers.' 'Ja, dat is 'n dyk foor gewoane mînsen, maar 'n pâd foor besondere mînsen, soa as die pelgrim die't der staat. Kyk, siest nou wel, die gaat eerst deur die poort.' 't Lykt maar núvver met die pelgrim, fynt Arend-Jan. Hij het 'n lange brúnne jas an met kapusjon, lykas waar-y 'n monnik. In syn rechterhând hout-y 'n lange stok en an 'n toutsy om 'e nek hangt 'n groate skelp. 'Dat is 'n jabiksskelp,' ferdútst Karel. 'Hoe weetstou dat allegaar?' wil Arend-Jan wete. 'Internet jongetsy, internet.'

'Mâg ik jou wat frage?' fraagt Arend-Jan an 'e pelgrim. 'Jawis,' sait die, 'fraag maar op.' 'Binne jou al heel oud?' 'Ni hoor. Temînsen dat fyn ik sels niet. Ik loop teugen de feertig.' 'Ons hait is al 45, maar die kin nag goed sonder stok lope,' sait Arend-Jan. De pelgrim begint te lachen. Nou siene se wel dat-y nag jong is. Hij het mooie sterke witte tannen in 'e mônd en helblauwe ogen. 'Maar jim hait loopt ok niet soa feer as ik, dink ik.' 'Ons hait loopt nooit at-y 't skikke kin. Hij gaat altyd met de auto na syn werk. Hewwe jou gyn werk?' kin-y niet nalate te fragen. 'Ik hê nou fekânsy,' antwoordt de pelgrim. 'Ik hê 't de leste tiid wat te drok had en derom loop ik nou na Spanje.' 'Na Spanje alheel en helendal allenig?' skrikt Arend-Jan. 'Ja. Foor myn rust en om mysels teugen te kommen.'

Der motte de jonges even over nadinke. Jesels teugen komme. 'Je kinne jesels niet teugen komme,' merkt Arend-Jan op. 'Je kinne alleen maar 'n ander teugenkomme. Of at je een fan 'n tweeling binne, kinne je een teugen komme, die't sprekend op je lykt. Maar dan binne jou 't nag sels niet.' De pelgrim lacht. 'Ni, der hest gelyk an. Wat ik bedoel, is dat ik 't onderweegs fast 'n keer soa moeilik krij, dat ik wel gape en gulle kin.' 'Wêrom dat?' wil Arend-Jan wete. 'Wete jim, 't is niet soamaar 'n eandsy lopen.

Eerst gaan ik heel Nederland deur, dan België en dan Frankryk. En Frankryk is soa 'n ferskriklik groot lând. Der loopst dagen en soms wel wekenlang sonder datst' 'n mîns siest. Dat kin ferskriklik eensem weze. En mînsen motte dos soa nou en dan 's met 'n ander prate kinne.' Núvver, dinkt Arend-Jan en sait: 'Wêrom gane jou dan allenig? Werom nimme jou gyn kammeraat met. Karel en ik doen ok alles tegaar. Karel knikt heftig en sait: 'Nou, ik sou mooi thús blive, Ik gong niet allenig. Hoe lang is 't lopen na Santiago de Compostella?' 'Drie maanden,' sait de pelgrim. De jonges fâle omtrint fan de fyts. Drie maanden aneen lope en ok nag allenig! De pelgrim siet de skrik fan de jonges en sait lachend: 'Och, 't sil wel metfâle. Onderweegs binne wel meer mînsen.

Meertaligheid

Kemissy Meertaligheid

Niet 't hele stik, maar soa nou en dan kinst wel 's met een oplope. En at je nachts in 'n refugio overnachtte binne d'r 'n hele prot mînsen meer.' 'n refû...watte?' 'n Refugio, dat is 'n plakky der't je slape kinne. 'n Herberchy of soa.' 'En die stok dan? Motte jou je der met ferdedige at d'r wolven of beren onderweegs jou opfrete wille?' 'Wolven en beren binne d'r niet in 't súdden. Omdat 't soafeer is, loop ik met 'n stok. En omdat 't bij de útrusting hoort. Dan kin elkeneen sien dat ik 'n pelgrim bin.' 'Lope pelgrims altyd?' 'Ja.' 'Hè jou gyn geld foor de bus? Of train?' 'Ja werom gaan jou niet met 'n flygtúg,' vraagt Karel. 'Dat hoort niet. 'n Pelgrim het gyn geld bij him. Dat weet ok idereen. Derom krij ik onderweegs overal fergeefs eten en 'n slaapplak.' 'Gòh,'sê de jonges, 'cool!' Nou wille se nag een ding wete: 'Wêrom hè jou soa'n skelp om 'e nek hangen?' 'Dat is de jabiksskelp,'sait de pelgrim, 'die hoort bij de útrusting.' 'En mâg ik jim frage hoe't jim hite?'

Arend-Jan noemt syn naam en Karel ok. 'En myn naam is Jaap,' saait de pelgrim. 'Ant kikes dan maar, wie weet treffe wy nander nag 's.' 'Goeie rais,' wînse de baide jonges him. De pelgrim kroust SintJabik út. 't Is onderwilens al weer twee weken na Sintjaasmet. 't Is freemd, maar de pelgrim en 't lange pând na Santiago de Compostella in Spanje spookt fooral Arend-Jan deur 't hoofd. Hij het krekt as Karel feul informasy opsocht op internet. Hij het d'r 'n spreekbeurt over houwen op skoal en der 'n tien foor kregen fan de meester. De kines hadden 't allegaar hartstikke interessant fonnen. Nachts droomde-y faak dat-y sels onderweegs waar na Spanje. At-y dan weer wakker waar, docht-y bij himsels: hoe krij ik 't foornander. Ik sou dat hele eand nooit lope wille! Maar om 's in Santiago de Compostella te kiken, dat leek him nou wel weer wat. De fekânsy waar begonnen en hij had syn ouweloi al froegen, at se niet 's met fekânsy na Spanje konnen. Se hadden d'r gyn asem op geven. Op 'n nacht kon-y niet slape. 't Waar folle maan en 't maanlicht skeen in folle glory in syn kamertsy. 't Leken wel overdâg. Hij laai maar te woelen en te draaien. Hij waar soa klaarwakker dat-y inenen docht dat-y d'r likegoed ôfgaan kon. Hij trok flug 'n troi an en sette de laptop an. 't Waar súvver 'n gewoante worren dat-y alles wat d'r over pelgrimsraizen na Santiago de Compostella te finen waar opsocht. Inenen kwam d'r 'n freemd bericht binnen. De letters fan Chick, Copperplate Gothic, Alba, Arial, Crooby en Jokerman stonnen allegaar deurnander. Ok niet mooi op 'n regel, maar skots en skeef over 't skerm. At-y niet soa goed leze kinnen had, had-y 't nooit ontsifere kinnen. Nou lâs-y: In de eerste nacht fan de folle maan fan de tweede seumermaand gaat de pelgrim deur de poort fan de elf stralen. Arend-Jan klaude him op 'e kop. Dut snapte hij niet. In de eerste nacht fan de folle maan... Hij keek deur 't rût. De maan lachte him met bolle wangen toe. 't Waar folle maan en tweede seumermaand waar 't ok. Maar de pelgrim die't deur de poort gong? Welke pelgrim? Wie gaat nou bij folle maan deur de poort? Inenen waar-y út'e raad. Hij belde Karel. Blykber kon die ok niet slape, want hij melde him dalik. 'Motst' 's op internet kike bij Santiago de Compostella, der staat dat de pelgrim nou deur de poort gaat!' Arend-Jan en Karel praatten d'r nag even over, doe waren se 't eens. Se souwen 's kike. Se trokken gau wat kleren an en gongen op 'e fyts midden in 'e nacht na de poort foor de Groate Kerk. Gyn pelgrim te sien. 'Flauwekul,' saai Arend-Jan. 'n Grappy seker,' docht ok Karel. 'Hier stane strepen in deuze steen', wees Arend-Jan. Karel sette syn fyts op 'e stander en keek ok. 'Dat binne stralen,' saai-y, elf stralen!' In de eerste nacht fan de folle maan fan de tweede seumermaand gaat de pelgrim deur de poort fan de elf stralen. 'Sille wy der 's op staan gaan?' stelde Arend-Jan foor. Se gâven nander 'n hând en staptten op 't ferhoginky fan de poort. Der't de stralen begonnen konnen se krekt baidegaar 'n foet delsette. 't Begon inenen heel hard om hur hine te waaien. Se soezebôlden en worden dronken in 't hood. Se wouwen d'r gau weer ôfstappe, maar 't leken wel at se fast satten.

MeertaligHyd

Kemissy MeertaligHyd

De hele poort raakte los fan 'e grônd, fiel over de kant en worde as 'n raket deur de razende wyn metnommen. Arend-Jan worde wakker en waar soa mislik as 'n kat. 'Wat hê ik 'n pinenthooD,' docht-y, wylst-y 't hood optilde en dalik weer dellaai. Na 'n hutsy deen-y syn ogen fersichtig open. Twee ogen keken him recht an. Arend-Jan deen syn ogen gau weer dicht. Hij droomde of hij waar bra syk. Doe hoorde-y Karel syn stim: 'Arend-Jan, wakker worre. Toe je, wor nou wakker!' Arend-Jan deen syn ogen weer open. 'Ik bin soa mislik.' 'Ja,' saai Karel, 'ik ok. Maar dat is 't slimste niet. Wij binne der't wy niet weze motte. Dut is temînsen St.-Jabik niet.'

Arend-Jan skoat overeand. Wat saai die gekke Karel der?! 'Ni, motst 's kike. Rare wereld hier.' Arend-Jan wreef syn ogen út. Om him hine hoge kale brúnnige bergen. Se laaien baidegaar an 'e kant fan 'n padsy. 'n Berggait ston hur fan 'n ôfstandsy te bekiken. 't Waar hier heel stil. Je konnen de stilte hore. Gyn spoor fan de Ouwe-Dyk, gyn watertoren fan St.-Jabik, gyn spoor fan de Radar in Wier, gyn toren fan Minnertsgea te bekinnen. Karel begon te gúllen en te gapen. 'Ophouwe,' saai Arend-Jan, 'wij motte nadinke.' 'Hoe kin dut?' 't Komt fan de poort en de folle maan. Wij binne in dat ding fort soest,' snotterde Karel. Nou wist Arend-Jan 't ok weer. Dou hest gelyk. Maar wer binne wij nou dan dos? Op 'n ezel kwam 'n maisy foorbij. Como estais?' froeg se. Hoe gaat 't met jim. 'Wer binne wy hier. Kînst' ôns dat ok fertelle?' froeg Arend-Jan. 'Me llamo Estrella,' saai 't maisy. Myn naam is Estrella. 'Ik bin Arend-Jan en hij is Karel.' 'Muy bien. De donde estais?' O.k. wer komme jim weg? 'Wij komme út St.-Jabik,' saai Arend-Jan. 'Ah Santiago de Compostella', lachte 't maisy en se wees in de richting der't sij weggommen waar. Se skopte de ezel met hur hakken teugen 'e billig en 't beest sjokte met hur op 'e rûg feerder. 'Wij binne in Spanje,' saai Arend-Jan. 'Ja en Santiago de Compostella lait die kant út,' fulde Karel an. Se keken nander an en waren út 'e raad. Súvver fleurig liepen se die kant út.

Se liepen de hele dâg en teugen de aven kwammen se in Santiago de Compostella an. Der keken se hur de ogen út. 't Waar 'n drokte fan belang. Mînsen, mînsen wat 'n mînsen! En 'n prot tintsys en kraamtsys met fan alles en nag wat te koop. Soeveniers, soeveniers. Se liepen ok, 'n bitsy skrúttel, even de súpper groate kerk fan Santiago de Compostella in. Dut waar wel even wat âns as de kerk fan St.-Jabik. Die waar kaal en leeg. Deuze niet. 'n Echte Roomse kerk, met prachtig houtsnijwerk, feul goud en beelden fan hailigen en fansels ok fan de Hailige Jacobus. Mînsen satten op 'e knieën op bidstoeltsys te bidden. D'r skeen 'n freemd licht deur de dúzzenden klaine glâs-inloadrútsys.

Doe't se weer búttten kwammen sâgen de baide jonges inenen 'n bekinde. 'Hoi Jaap!' riep Arend-Jan en pakte de pelgrim bij syn pij. Die keek hur met syn blauwe ogen ferheerd an. 'Ok goeie,' saai-y ferbaasd, 'hoe kîn dut?' De jonges fertelden him fan de poort en 't besondere bericht op internet. 'Tsjonge,' saai-y, 'dat gaat wel even harder as dat ik hier kommen bin.' 'Binne jou jesels onderweegs ok nag teugenkommen?' froeg Arend-Jan benijd. De pelgrim Jaap glimlachte 'n bitsy. 'Ja,' saai-y, 'ik hê my altemets heel klain en nitig foeld. En dat is wel 's goed foor 'n mîns.' De jonges fertelden him dat sij, doe't se wakker worden ok niet soa feul te koop had hadden. Maar hoe most't nou feerder? Se mosten ok weer werom. 'Wete jim ouweloï dat jim hier binne?' froeg-y. 'Ni,' skrokken de jonges, 'wat sille se ongerust worren weze.' 'Bel se maar,' saai Jaap de Pelgrim en haalde 'n mobyltsy út de binnenbús fan syn pij. 'Ik rij aansen met 'n sinesappelauto werom na St.-Anne en der kinne jim ok nag wel bij in.'

Simmy Sevenster 2010